Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (yhdeksäs jaosto)

4 päivänä kesäkuuta 2015*

Oikeus tutustua asiakirjoihin — Päätös 2004/258/EY — Kreikan sekä EKP:n ja eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien välillä 15.2.2012 tehty vaihtosopimus — Liitteet A ja B — Asiakirjoihin tutustumista koskevan oikeuden osittainen epääminen — Yleinen etu — Unionin ja jäsenvaltion rahapolitiikka — EKP:n ja eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien sisäiset raha-asiat — Unionin rahoitusjärjestelmän vakaus

Asiassa T-376/13,

Versorgungswerk der Zahnärztekammer Schleswig-Holstein, kotipaikka Kiel (Saksa), edustajinaan asianajajat O. Hoepner ja D. Unrau,

kantajana,

vastaan

Euroopan keskuspankki (EKP), asiamiehinään A. Sáinz de Vicuña Barroso, S. Lambrinoc ja K. Laurinavičius, avustajinaan asianajajat H.-G. Kamann ja P. Gey,

vastaajana,

jossa on kyse sellaisen 22.5.2013 annetun EKP:n päätöksen kumoamista koskevasta vaatimuksesta, joka toimitettiin kantajalle EKP:n pääjohtajan kirjeellä ja jolla hylätään osittain hakemus saada tutustua Helleenien tasavallan sekä Euroopan keskuspankin ja tässä sopimuksessa lueteltujen eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien välillä 15.2.2012 tehdyn vaihtosopimuksen (”Exchange agreement dated 15 February 2012 among the Hellenic Republic and the European Central Bank and the Eurosystem NCBs listed herein”) liitteisiin A ja B,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (yhdeksäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja G. Berardis sekä tuomarit O. Czúcz (esittelevä tuomari) ja A. Popescu,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Weychert,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 10.12.2014 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

tuomion

Asian tausta ja riidanalainen päätös

1 Rahoitusmarkkinoiden tietyillä segmenteillä ja erityisesti tietyillä euroalueen valtion joukkovelkakirjojen markkinoilla ilmenneiden jännitteiden johdosta Euroopan keskuspankki (EKP) päätti ja ilmoitti julkisesti 10.5.2010 tarpeesta ottaa käyttöön väliaikainen arvopaperimarkkinoita koskeva ohjelma, jolla pyritään palauttamaan rahapolitiikan välittymismekanismin tarkoituksenmukainen toiminta, eli järjestely, jossa rahapolitiikan päätöksillä vaikutetaan yleisesti talouteen ja erityisesti hintatasoon.

2 EKP antoi 14.5.2010 päätöksen 2010/281/EU (EKP/2010/5) arvopaperimarkkinoita koskevan ohjelman perustamisesta (EUVL L 124, s. 8). Arvopaperimarkkinoita koskevan ohjelman (Securities Markets Programme, jäljempänä SMP) avulla EKP ja eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit saattoivat tehdä suoria interventioita euroalueen julkisen ja yksityisen sektorin velkapaperien markkinoilla.

3 Eurojärjestelmän salkunhoitajat panivat SMP:n täytäntöön interventioilla ostamalla jälkimarkkinoilta euromääräisiä valtionvelkakirjoja. Mainitun SMP:n yhteydessä EKP osti valtion joukkovelkakirjoja ja etenkin kreikkalaisia joukkovelkakirjoja vuoden 2010 toukokuun ja vuoden 2011 maaliskuun sekä vuoden 2011 elokuun ja vuoden 2012 helmikuun välisenä aikana.

4 EKP ja eurojärjestelmän keskuspankit vaihtoivat Helleenien tasavallan sekä EKP:n ja sopimuksessa lueteltujen eurojärjestelmän keskuspankkien välillä 15.2.2012 tehdyllä vaihtosopimuksella (jäljempänä vaihtosopimus) niiden omistuksessa olevia Kreikan valtion joukkovelkakirjoja uusiin Kreikan valtion joukkovelkakirjoihin. Viimeksi mainituilla on nimellisarvoltaan, nimelliskoroltaan, koronmaksupäiviltään ja takaisinostopäiviltään samat ominaispiirteet kuin alkuperäisillä Kreikan valtion joukkovelkakirjoilla.

5 Kreikan valtion joukkovelkakirjat järjestettiin uudelleen vuoden 2012 maaliskuussa sellaisen Kreikan valtion velan uudelleenjärjestelemistä koskevan aloitteen yhteydessä, johon yksityissektorin oli tarkoitus osallistua. Kyseisellä uudelleenjärjestelyllä ei ollut vaikutusta EKP:n ja edellä 4 kohdassa mainittujen kansallisten keskuspankkien omistamiin uusiin Kreikan valtion joukkovelkakirjoihin. Kantajana oleva Versorgungswerk der Zahnärztekammer Schleswig-Holstein, joka on Schleswig-Holsteinin hammaslääkäriliiton eläkevakuutuksia tarjoava laitos ja joka omistaa Kreikan valtion joukkovelkakirjoja, ei ole antanut suostumusta yksityissektorin osallistumista koskevalle aloitteelle ja vetoaa kanteen yhteydessä oikeuksiinsa Kreikan tasavaltaa vastaan. Se katsoo, että kysymys siitä, missä määrin EKP:lla ja eurojärjestelmän kansallisilla keskuspankeilla oli hallussaan Kreikan valtion joukkovelkakirjoja silloin, kun Kreikan valtion velkaa järjestettiin uudelleen yksityissektorin osallistumista koskevan aloitteen yhteydessä, on sen kanteen kannalta erityistä merkitystä.

6 EKP päätti 6.9.2012 lopettaa SMP:n. Se ilmoitti, että SMP:n likviditeettiä lisäävä vaikutus poistetaan kuten tähän asti ja että ohjelman kautta ostettujen velkakirjojen omistus jatkuu velkakirjojen erääntymiseen asti. Se esitti myös rahapoliittisia suoria kauppoja (Outright Monetary Transactions; jäljempänä OMT), jotka olivat rahapolitiikan mahdollisia tulevia toimenpiteitä, koskevat valtion joukkovelkakirjojen jälkimarkkinoilla koskevat tekniset ominaispiirteet.

7 Kantaja haki EKP:lta 15.3.2013 päivätyllä kirjeellä oikeutta saada tutustua vaihtosopimuksen ”liitteeseen”.

8 EKP vastasi tähän hakemukseen 16.4.2013 päivätyllä kirjeellä. Se täsmensi, että vaihtosopimuksessa oli muun muassa liitteet A ja B, ja kuvasi niiden sisältöä. EKP totesi aluksi liitteestä A, että siinä esitetään taulukon muodossa sen tai eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien SMP:n yhteydessä hankkimat Kreikan valtion joukkovelkakirjat. Kyseiseen taulukkoon sisältyy neljä saraketta, joissa on osakkeiden kuvaus, niiden tunnistenumero, SMP:n kokonaismäärä ja laskentakeskus. EKP totesi myös, että

liitteessä A lueteltujen Kreikan valtion joukkovelkakirjojen kokonaisarvo oli 42 732 860 000,00 euroa. Se huomautti tämän jälkeen, että liite B oli jaettu kahteen osaan. I osassa vahvistetaan Kreikan valtion uusien joukkovelkakirjojen rahoitusehdot, ja siinä on viisi saraketta, joista neljässä todetaan liitteessä A mainitut seikat ja viidennessä nimellisarvo euroina. Myös liitteessä B lueteltujen Kreikan valtion uusien joukkovelkakirjojen nimellisarvo on 42 732 860 000,00 euroa. II osassa vahvistetaan Kreikan valtion uusien joukkovelkakirjojen muut ehdot, kuten korkojen laskentaperusta, koronmaksupäivät, maksuasiamies, kurssinoteeraus, kaupankäynti, jne. EKP selitti lisäksi, että Kreikan valtion uusilla joukkovelkakirjoilla on samat ominaispiirteet kuin Kreikan valtion alkuperäisillä joukkovelkakirjoilla nimellisarvoltaan, kuponkikoroltaan, koronmaksupäiviltään ja takaisinlunastuspäiviltään eivätkä ne ole sellaisten kelpoisuusvaatimukset täyttävien arvopapereiden luettelossa, jotka ovat olleet uudelleenjärjestelyn kohteena yksityissektorin osallistumista koskevan aloitteen yhteydessä. EKP hylkäsi kantajan hakemuksen muutoin siltä osin kuin tämä pyysi saada tutustua liitteisiin A ja B sisältyviin yksityiskohtaisiin ja eriteltyihin tietoihin.

9 Kantaja teki 19.4.2013 EKP:lle uudistetun hakemuksen, jossa se pyysi ainoastaan oikeutta tutustua vaihtosopimuksen liitteisiin A ja B.

10 EKP toimitti 22.5.2013 päivätyllä kirjeellä otteita vaihtosopimuksen liitteistä A ja B ja vahvisti sen 16.4.2013 päivätyssä kirjeessä esitetyn kuvauksen kyseisistä liitteistä. Se hylkäsi uudistetun hakemuksen muilta osin. Se totesi tässä yhteydessä, että kieltäytyminen ilmaisemasta yksityiskohtaisia ja eriteltyjä tietoja niistä Kreikan valtion joukkovelkakirjoista, jotka olivat sen ja eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien omistuksessa, perustui Euroopan keskuspankin asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 4.3.2004 tehdyn Euroopan keskuspankin päätökseen 2004/258/EY (EKP/2004/3) (EUVL L 80, s. 42), sellaisena kuin se on muutettuna päätöksen EKP/2004/3 muuttamisesta 9.5.2011 annetulla Euroopan keskuspankin päätöksellä 2011/342/EU (EKP/2011/6) (EUVL L 158, s. 37) (jäljempänä päätös 2004/258, sellaisena kuin se on muutettuna), 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toiseen, kolmanteen ja seitsemänteen luetelmakohtaan. Kyseinen kieltäytyminen oli sen mielestä perusteltavissa sellaisen yleisen edun suojalla, joka koskee Euroopan unionin ja jäsenvaltion, tässä tapauksessa Helleenien tasavallan, rahapolitiikkaa, EKP:n ja eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien sisäisiä raha-asioita ja unionin rahoitusjärjestelmän vakautta.

Asian käsittelyn vaiheet unionin yleisessä tuomioistuimessa ja asianosaisten vaatimukset

11 Kantaja on nostanut nyt käsiteltävän kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 18.7.2013 jättämällään kannekirjelmällä.

12 Unionin yleinen tuomioistuin (yhdeksäs jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn.

13 Unionin yleinen tuomioistuin esitti 28.10.2014 työjärjestyksensä 64 artiklan mukaisina prosessinjohtotoimenpiteinä kantajalle ja EKP:lle kirjallisia kysymyksiä. Kantaja ja EKP vastasivat näihin kysymyksiin asetetussa määräajassa.

14 Unionin yleinen tuomioistuin määräsi työjärjestyksen 65 artiklan mukaisina asian selvittämistoimina 3.11.2014 antamallaan määräyksellä EKP:n toimittamaan vaihtosopimuksen liitteet A ja B. EKP noudatti tätä selvittämistoimea asetetussa määräajassa. Kyseessä olevia liitteitä ei työjärjestyksen 67 artiklan 3 kohdan kolmannen alakohdan perusteella ole annettu tiedoksi kantajalle.

15 Asianosaisten suulliset lausumat ja niiden unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin antamat vastaukset kuultiin 10.12.2014 pidetyssä istunnossa.

16 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— kumoaa ”16.4.2013 päivätyn [EKP:n] lausunnon, sellaisena kuin se on 22.5.2013 päivätyssä lausunnossa – – siltä osin kuin siinä ei ole vielä hyväksytty hakemusta saada tutustua [vaihtosopimuksen] liitteisiin A ja B”

— velvoittaa EKP:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

17 EKP vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

— hylkää kanteen ja

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

1. *Koko kanteen tutkittavaksi ottaminen*

18 Esittämättä muodollisesti oikeudenkäyntiväitettä EKP kiistää sen, että kanne voitaisiin ottaa tutkittavaksi. Se toteaa, että ennen kuin kantajan asianajaja teki kantajan nimissä hakemukset saada tutustua vaihtosopimuksen liitteisiin, hän oli jo tehnyt tällaiset hakemukset omissa nimissään. Kyseiset hakemukset, jotka olivat käytännössä täysin samanlaiset kuin kantajan nimissä tehdyt hakemukset, on EKP:n mukaan hylätty. Koska kantajan asianajaja on peruuttanut kyseisestä hylkäämispäätöksestä nostetun kanteen (asia T-70/13) 15.3.2013 eli samana päivänä, jolloin hakemus saada tutustua asiakirjoihin jätettiin kantajan nimissä, kumoamiskanne on jätettävä tutkimatta.

19 Tästä on riittävää todeta, että kun EKP on saanut kantajan asianajajan kantajan nimissä tekemät hakemukset, se ei ole vedonnut niiden kohtuuttomuuteen tai siihen, että ne merkitsevät väärinkäyttöä, eikä myöskään oikeusvoimaan. Se on sitä vastoin 16.4. ja 22.5.2013 antamillaan päätöksillä hylännyt kantajan hakemukset asiakysymyksen osalta.

20 Kantajalla on siis kyseisten päätösten adressaattina oikeus nostaa niistä kanne. Toisin kuin EKP väittää, sillä, että kantajan EKP:lle tekemä hakemus jätetään mahdollisesti tutkimatta, ja sillä, että toinen asianosainen on toisessa unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevassa asiassa peruuttanut kanteen, ei voi olla vaikutusta kantajan oikeuteen nostaa kanne mainituista päätöksistä.

21 Kyseinen tutkimatta jättämistä koskeva väite on näin ollen hylättävä.

2. *EKP:n 22.5.2013 päivättyä kirjettä koskeva kumoamisvaatimus*

Tutkittavaksi ottaminen

22 EKP väittää, että ensimmäinen osa vaatimuksesta, joka koskee ”16.4.2013 päivätyn [EKP:n] vastauksen, sellaisena kuin se on muutettuna 22.5.2013 päivätyllä EKP:n vastauksella,” kumoamista, on jätettävä tutkimatta. Kantaja ei näet ole maininnut riittävän selkeästi sitä EKP:n päätöstä, jonka kumoamista se vaatii. Kyseisen vaatimuksen tueksi esitetyt perustelut koskevat yhtä hyvin sen 16.4.2013 päivättyä vastausta kuin sen 22.5.2013 päivättyä vastausta.

23 Tästä on huomautettava, että Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 21 artiklan ensimmäisen kohdan, jota kyseisen perussäännön 53 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla sovelletaan asian käsittelyyn unionin yleisessä tuomioistuimessa, ja unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan kanteessa on mainittava oikeudenkäynnin kohde. Se on

mainittava riittävän selvästi, jotta vastaaja voi valmistella puolustuksensa ja jotta unionin yleinen tuomioistuin voi harjoittaa valvontaansa (tuomio 30.3.2013, Nexans France v. yhteisyritys Fusion for Energy, T-415/10, Kok., EU:T:2013:141, 49 kohta).

24 Käsiteltävässä tapauksessa on alustavasti palautettava mieleen se oikeudellinen asiayhteys, johon kumoamisvaatimus kuuluu. Päätöksen 2004/258, sellaisena kuin se on muutettuna, 6 ja 7 artiklassa säädetyn menettelyn mukaan näet hakija voi sen jälkeen, kun alkuperäinen asiakirjoihin tutustumista koskeva hakemus on hylätty, tehdä uudistetun hakemuksen ja pyytää EKP:n johtokuntaa tarkastelemaan EKP:n päätöstä uudelleen. Kyseisten säännösten perusteella on todettava, että vaatimuksesta kumota ”16.4.2013 päivätty EKP:n vastaus, sellaisena kuin se on muutettuna 22.5.2013 päivätyllä EKP:n vastauksella,” ilmenee riittävän selkeästi, että kantaja vaatii kumoamaan alkuperäisen päätöksen uudelleen tarkastelun ja näin ollen 22.5.2013 päivätyn EKP:n johtokunnan kirjeen. Kantaja on suullisessa käsittelyssä vahvistanut kumoamisvaatimuksensa tällaisen tulkinnan.

25 Toisin kuin EKP väittää, kyseistä kantajan vahvistusta ei voida pitää sen vaatimusten mukauttamisena. Kanteesta ilmeni näet jo riittävän selkeästi, että kumoamisvaatimus koskee 22.5.2013 annettua EKP:n päätöstä.

26 Väite, jonka mukaan 22.5.2013 annetun EKP:n päätöksen kumoamista koskeva vaatimus on jätettävä tutkittamatta, on siis hylättävä.

Asiakysymys

27 Kantaja esittää kumoamisvaatimuksensa tueksi kolme kanneperustetta. Ensimmäinen kanneperuste perustuu lainvastaisuusväitteeseen, joka koskee päätöksen 2004/258, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan seitsemättä luetelmakohtaa. Toinen kanneperuste koskee SEUT 296 artiklan 2 kohdassa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan c alakohdassa määrätyn perusteluvelvollisuuden noudattamatta jättämistä. Kolmas kanneperuste koskee EKP:n esittämien näkökohtien oikeellisuutta.

28 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että toinen ja kolmas kanneperuste on tarkoituksenmukaista tutkia ennen ensimmäistä kanneperustetta.

Toinen kanneperuste, joka koskee perusteluvelvollisuuden noudattamatta jättämistä

29 Kantaja väittää, että EKP ei ole noudattanut SEUT 296 artiklan 2 kohdassa ja perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan c alakohdassa vahvistettua perusteluvelvollisuutta. Se huomauttaa kyseisen kanneperusteen tueksi, että poikkeuksia, jotka koskevat yleisön oikeutta tutustua asiakirjoihin, on tulkittava ja sovellettava suppeasti. Toimielimen, joka ei anna asiakirjaa tutustuttavaksi, on selitettävä, miltä osin kyseiseen asiakirjaan tutustuminen voisi konkreettisesti ja tosiasiallisesti vahingoittaa sillä poikkeuksella suojattua etua, johon se vetoaa mainitsemansa säännöksen nojalla. Käsiteltävässä tapauksessa perusteluvelvollisuudesta seuraavat vaatimukset ovat erityisen tiukkoja EKP:lla olevan harkintavallan ja sen päätöksiin kohdistuvan rajoitetun tuomioistuinvalvonnan vuoksi. Kantajan mukaan EKP:n 22.5.2013 päivätty kirje ei täytä näitä vaatimuksia.

30 EKP kiistää nämä väitteet.

31 Tässä yhteydessä on huomautettava, että säädökset on SEUT 296 artiklan toisen kohdan mukaan perusteltava.

32 Perusteluvelvollisuus on olennainen muotomääräys, joka on erotettava perustelujen paikkansapitävyydestä, joka koskee riidanalaisen toimen aineellista lainmukaisuutta. Päätöksen perustelujen on oltava kyseessä olevan toimen luonteen mukaisia, ja niissä on ilmaistava oikeudellisen

toimen toteuttaneen unionin toimielimen näkökohdat selkeästi ja yksiselitteisesti siten, että niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt, ja että unionin toimivaltaiset tuomioistuimet voivat tutkia sen laillisuuden (tuomio 22.3.2001, Ranska v. komissio, C-17/99, Kok., EU:C:2001:178, 35 kohta).

33 Perusteluvelvollisuuden täyttymistä arvioitaessa on otettava huomioon asiaan liittyvät olosuhteet, muun muassa toimenpiteen sisältö, esitettyjen perustelujen luonne ja se tarve, jota voi olla niillä, joille päätös on osoitettu tai joita säädös koskee suoraan ja erikseen, saada selvennystä tilanteeseen. Perusteluissa ei tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevia yksityiskohtia, sillä tutkittaessa sitä, ovatko toimenpiteen perustelut vaatimusten mukaisia, on otettava huomioon toimenpiteen sanamuodon lisäksi myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt (tuomio 11.9.2003, Itävalta v. neuvosto, C-445/00, Kok., EU:C:2003:445, 49 kohta).

34 EKP:n 22.5.2013 päivätyn kirjeen perusteluja on tutkittava kyseisen oikeuskäytännön valossa.

35 EKP:n on aluksi todettava väittävän mainitussa kirjeessä, että vaihtosopimuksen liitteisiin A ja B sisältyvien tietojen ilmaisemisella vahingoitettaisiin ensinnäkin sellaisen yleisen edun suojaa, joka koskee unionin ja jäsenvaltion finanssi-, raha- ja talouspolitiikkaa, toiseksi EKP:n ja eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien sisäisiä raha-asioita ja kolmanneksi unionin ja jäsenvaltion rahoitusjärjestelmän vakautta, ja että osittainen kieltäytyminen antamasta oikeutta tutustua mainittuihin asiakirjoihin oli siis perusteltavissa päätöksen 2004/258, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen, kolmannen ja seitsemännen luetelmakohdan nojalla.

36 Tämän jälkeen EKP on katsonut tarpeelliseksi esittää yksityiskohtaisemmin syyt, joiden vuoksi se katsoi, että kyseisten tietojen ilmaiseminen voisi vahingoittaa yleistä etua.

37 Ensimmäiseksi on todettava EKP:n täsmentäneen, ettei se paljasta yksityiskohtaisia ja eriteltyjä tietoja markkinainterventioistaan, koska tämä saattaisi haitata unionin rahapolitiikan tehokkuutta. Kyseinen näkökohta pätee varsinkin interventiotoimia merkitseviin arvopaperien ostoihin SMP:n yhteydessä. SMP:tä koskevan salkun täsmällisen koostumuksen ilmaiseminen Kreikan valtion joukkovelkakirjojen osalta paljastaisi tietoja interventiotoimilla noudatetusta strategiasta ja taktiikasta, mikä saattaisi haitata EKP:n mahdollisten tulevien interventiotoimien ja loppujen lopuksi rahapolitiikan tehokkuutta. EKP on tässä yhteydessä täsmentänyt, että sillä, että se ja eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit ovat hankkineet SMP:n yhteydessä Kreikan valtion joukkovelkakirjoja, ei pyritty sijoitustavoitteeseen vaan julkiseen tavoitteeseen eli siihen, että arvopaperimarkkinoiden merkityksellisten segmenttien toimintahäiriöt korjataan rahapolitiikan välittymismekanismin tarkoituksenmukaisen toiminnan palauttamiseksi, sillä kyse on talouden vakauteen liittyvästä olennaisesta osatekijästä ja perustavanlaatuisesta ennakkoedellytyksestä rahapolitiikan tehokkuudelle. Jos rahapolitiikka ei välity tehokkaasti koko euroalueella, talouden vakaus vaarantuu, samoin kuin yhtenäisen valuutta-alueen säilyminen sellaisenaan.

38 Toiseksi on todettava EKP:n kiinnittävän kantajan huomiota siihen, ettei ole tavallista, että rahoitusmarkkinoiden toimijat paljastavat rahoitussalkkunsa täsmällisen koostumuksen silloin, kun siitä olisi haittaa niiden taloudellisille eduille. Yleisesti tunnetun periaatteen mukaan täydellinen avoimuus tiettyjen vaatimusten osalta heikentäisi arvopaperin omistajan asemaa markkinoilla tulevien liiketoimien osalta, koska tämän johdosta kolmannet voisivat ennustaa sen aikaisemmin noudattaman sijoitussalkkustrategian perusteella sen tulevat sijoittamiseen liittyvät tarpeet ja mieltymykset. Koska eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit ovat julkisia sijoittajia, EKP:n ja eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien sisäisiä raha-asioita koskevaa yleistä etua on suojattava ja tiettyjen yksityiskohtaisten tietojen paljastamista liiketoimista ja niiden taseeseen sisältyvistä määristä on rajoitettava.

39 Tämä perustelu täyttää perusteluvelvollisuuden vaatimukset.

40 Kantaja on edellä 35–38 kohdassa esitettyjen EKP:n näkökohtien perusteella voinut selvittää oikeudellisen perustan, jonka nojalla EKP hylkäsi sen hakemuksen saada tutustua vaihtosopimuksen liitteisiin A ja B ja joka oli siis päätöksen 2004/258, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toinen, kolmas ja seitsemäs luetelmakohta, sekä syyt, joiden vuoksi EKP katsoi, että mainittujen liitteiden sisällön ilmaiseminen olisi vahingoittanut unionin ja jäsenvaltioiden rahapolitiikkaa, sen ja eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien sisäisiä raha-asioita ja rahoitusjärjestelmän vakautta. Myös unionin yleinen tuomioistuin voi niiden perusteella valvoa EKP:n esittämien näkökohtien oikeellisuutta.

41 Tätä päätelmää ei voida kyseenalaistaa yhdelläkään kantajan esittämällä väitteellä.

42 Kantaja väittää ensimmäiseksi, että koska koko EKP:n toiminnalla pyritään julkiseen tavoitteeseen, EKP ei voinut rajoittua vetoamaan merkityksellisten markkinasegmenttien toimintahäiriöihin ja sen interventioilla olevaan julkiseen tavoitteeseen perustellakseen sen, että se kieltäytyi antamasta oikeutta tutustua vaihtosopimuksen liitteisiin A ja B.

43 Tämä väite on hylättävä.

44 Kuten edellä 35–38 kohdasta ilmenee, EKP ei näet ole 22.5.2013 päivätyssä kirjeessään rajoittunut vetoamaan julkisiin tavoitteisiin, joihin sen interventioilla pyrittiin, vaan se on myös esittänyt konkreettiset syyt, joiden vuoksi liitteisiin A ja B sisältyvien tietojen ilmaisemisella saatettiin puuttua mahdollisten tulevien interventiotoimien tehokkuuteen sekä sen ja eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien sisäisiin raha-asioihin.

45 Kantaja väittää toiseksi, että EKP ei ole esittänyt riittävästi syitä, joiden vuoksi vaihtosopimuksen liitteisiin A ja B sisältyvät tiedot voisivat kyseenalaistaa tulevien interventiotoimien tehokkuuden, vaikka yhtäältä SMP ei ollut enää voimassa ja vaikka toisaalta se ei ollut pyytänyt tietoja, jotka liittyvät välittömästi SMP:hen, vaan yksinomaan tietoja, jotka sisältyvät vaihtosopimukseen.

46 Kyseinen väite on hylättävä.

47 Kuten edellä 35–38 kohdasta ilmenee, EKP on näet 22.5.2013 annetussa päätöksessään todennut, että vaihtosopimuksen liitteisiin A ja B sisältyvät tiedot kannustaisivat markkinatoimijoita paitsi analysoimaan SMP:n yhteydessä suoritettujen interventioiden taustalla olevaa taktiikkaa ja strategiaa, myös ennustamaan mahdollisilla tulevilla interventioilla noudatetun taktiikan ja strategian, mikä voisi vaikuttaa kyseisten interventioiden tehokkuuteen.

48 Kantaja väittää kolmanneksi, että EKP:n perustelujensa yhteydessä käyttämät viittaukset ”merkityksellisten markkinasegmenttien toimintahäiriöihin” ja ”välittymismekanismiin” rahapolitiikan osalta eivät ole riittävän selkeitä.

49 Kyseinen väite on hylättävä.

50 Toisin kuin kantaja väittää, EKP ei näet ollut velvollinen selittämään sen enempää sen 22.5.2013 päivätyssä kirjeessä käytettyjä ilmaisuja ”merkityksellisten markkinasegmenttien toimintahäiriöt” ja ”välittymismekanismi”. Ilmaisusta ”merkityksellisten markkinasegmenttien toimintahäiriöt” on ensinnäkin huomautettava, että oli julkisesti tiedossa, että unioni oli vuoden 2010 alkupuolelta lähtien ollut valtionvelkakriisissä ja että eräillä euroalueen valtionvelkamarkkinoilla oli ilmaantunut jännitteitä etenkin sen vuoksi, että markkinoiden huoli julkisen talouden kestävyydestä kasvoi, kun otetaan huomioon hyvin suuret budjettivajeet erityisesti Kreikassa. Oli myös tiedossa, että kyseiset jännitteet olivat levinneet muille rahoitusmarkkinoiden segmenteille ja että EKP oli ilmoittanut SMP:stä parantaakseen rahapolitiikan välittymismekanismin toiminnan tehokkuutta. Tämän jälkeen on riittävää todeta EKP:n käyttämästä ilmaisusta ”välittymismekanismi”, että kantajan, joka oli hankkinut Kreikan

valtion joukkovelkakirjoja yhteisösijoittajan tehtävässään, on katsottava olevan tietoinen kyseisen käsitteen merkityksestä tai pystyvän löytämään sen helposti esimerkiksi tutustumalla EKP:n internetsivustoon.

51 Kantaja väittää neljänneksi, että 22.5.2013 annetussa päätöksessä ei ole esitetty kerrassaan mitään tosiseikkaa ja että EKP on nojautunut pelkkään arvailuun siltä osin kuin on kyse mahdollisten tulevien interventiotoimien tehokkuuden haittaamisesta. Käsiteltävässä tapauksessa perusteluvelvollisuuteen perustuvat vaatimukset ovat tiukat, koska EKP:llä on laaja harkintavalta määrittää, saattoiko kyseessä olevien asiakirjojen sisältämien tietojen ilmaiseminen loukata yleistä etua.

52 Kyseinen väite on hylättävä siltä osin kuin se koskee perusteluvelvollisuuden noudattamatta jättämistä olennaisen menettelymääräyksen rikkomisena.

53 EKP:llä on tosin laaja harkintavalta siltä osin kuin on kyse siitä, saattoiko liitteisiin A ja B sisältyvien tietojen ilmaiseminen loukata yleistä etua, joka koskee unionin tai jäsenvaltion finanssi-, raha- ja talouspolitiikkaa, EKP:n tai eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien sisäisiä raha-asioita sekä unionin tai jäsenvaltion rahoitusjärjestelmän vakautta, ja näin ollen unionin tuomioistuimien tässä yhteydessä harjoittaman laillisuusvalvonnan on kohdistuttava ainoastaan siihen, että menettelyä ja perusteluvelvollisuutta koskevia sääntöjä on noudatettu, että tosiseikat pitävät asiallisesti paikkansa, että näitä tosiseikkoja ei ole arvioitu ilmeisen virheellisesti ja ettei harkintavaltaa ole käytetty väärin (tuomio 29.11.2012, Thesing ja Bloomberg Finance v. EKP, T-590/10, EU:T:2012:635, 43 kohta).

54 On myös huomautettava, että koska unionin tuomioistuimien valvonta on rajoitettua, EKP:llä olevan päätöstensä riittävää perustelemista koskevan velvollisuuden noudattamisella on sitäkin perustavanlaatuisempi merkitys. Unionin tuomioistuimet voivat näet ainoastaan tällä tavoin selvittää, ovatko ne tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevat edellytykset, joista harkintavallan käyttäminen riippuu, täyttyneet (ks. vastaavasti tuomio 21.11.1991, Technische Universität München, C-269/90, Kok., EU:C:1991:438, 14 kohta).

55 Toisin kuin kantaja väittää, käsiteltävässä tapauksessa perusteluvelvollisuus ei kuitenkaan estänyt millään tavalla EKP:tä nojautumasta näkökohtiin, joissa otetaan huomioon hypoteettinen käyttäytyminen, jonka markkinatoimijat saattaisivat omaksua vaihtosopimuksen liitteeseen A ja B sisältyvien tietojen ilmaisemisen johdosta, ja vaikutuksiin, joita tällaisella käyttäytymisellä saattaisi olla tuleviin interventioihin. Yhtäältä näet kyseinen päättely on riittävän konkreettinen, jotta kantaja voi riitauttaa sen oikeellisuuden ja unionin yleinen tuomioistuin voi harjoittaa valvontaansa. Toisaalta käsiteltävässä tapauksessa EKP:n perustelujen yleinen luonne on perusteltavissa huolella siitä, ettei niitä tietoja ilmaista, joita poikkeuksella, johon asiassa on vedottu, on tarkoitus suojella.

56 Viidenneksi kantaja väittää, että perustelu, jonka mukaan sijoitustoimilla noudatettu strategia ja taktiikka olisi saattanut paljastua, ei ole merkityksellinen ja että EKP on virheellisesti todennut, että sillä on sijoittamiseen liittyviä tarpeita ja mieltymyksiä.

57 Myös nämä väitteet on hylättävä.

58 Ne koskevat näet perustelujen oikeellisuutta eikä niillä voida siis näyttää toteen perusteluvelvollisuuden noudattamatta jättämistä olennaisen menettelymääräyksen rikkomisena.

59 Nyt käsiteltävä kanneperuste on näin ollen hylättävä siltä osin kuin se perustuu SEUT 296 artiklan 2 kohdan rikkomiseen.

60 Siltä osin kuin nyt käsiteltävä kanneperuste perustuu myös perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan c alakohdan, jonka mukaan oikeus hyvään hallintoon sisältää erityisesti hallintoelinten velvollisuuden perustella päätöksensä, rikkomiseen, on lisäksi riittävää todeta, ettei myöskään se voi edellä esitettyjen seikkojen vuoksi menestyä, ilman, että on tarpeen ottaa kantaa siihen, sovelletaanko kyseistä määräystä nyt käsiteltävän tapauksen olosuhteissa EKP:hen.

61 Toinen kanneperuste on siis hylättävä kokonaisuudessaan.

Kolmas kanneperuste, joka koskee EKP:n esittämien näkökohtien oikeellisuutta

62 Kantaja väittää, että EKP:n esittämät näkökohdat, joiden nojalla se hylkäsi kantajan hakemuksen saada tutustua vaihtosopimuksen liitteisiin A ja B, ovat virheellisiä. Jos EKP:n esittämiä lausumia olisi pidettävä riittävinä sille, ettei mainittuja liitteitä anneta tutustuttaviksi, tämä merkitsisi SEUT 15 artiklan 3 kohdassa ja perusoikeuskirjan 42 artiklassa vahvistetun tiedonsaantioikeuden rajoitusta, mikä olisi suhteetonta ja tekisi kyseisestä oikeudesta merkityksettömän.

63 EKP kiistää nämä väitteet.

64 Tässä yhteydessä on aluksi korostettava, että eräät niistä väitteistä, jotka kantaja esittää nyt käsiteltävän kanneperusteen yhteydessä, voisivat antaa ymmärtää, että kantaja vetoaa lainvastaisuusväitteeseen, jolla pyritään kyseenalaistamaan päätöksen 2004/258, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen ja kolmannen luetelmakohdan yhteensoveltuvuus SEUT 15 artiklan 3 kohdan ja perusoikeuskirjan 42 artiklan kanssa.

65 Kantaja on täsmentänyt kuitenkin 10.11.2014 päivätyssä vastauksessaan unionin yleisen tuomioistuimen kysymyksiin (ks. edellä 13 kohta), että jos unionin yleinen tuomioistuin katsoisi, että käsiteltävässä tapauksessa päätöksen 2004/258, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisessa ja kolmannessa luetelmakohdassa säädettyjen poikkeusten soveltamisedellytykset ovat täyttyneet, se ei pysyttäisi päätöksen 2004/258, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toista ja kolmatta luetelmakohtaa koskevaa lainvastaisuusväitettä.

66 On siis tutkittava, tuovatko kantajan esittämät väitteet esiin sellaisen virheen, joka vaikuttaa sen EKP:n päätelmän oikeellisuuteen, jonka mukaan vaihtosopimuksen liitteisiin A ja B tutustumista koskevan hakemuksen osittainen hylkääminen oli perusteltua päätöksen 2004/258, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen ja kolmannen luetelmakohdan perusteella.

67 Kuten edellä 35–38 kohdasta ilmenee, EKP on todennut kyseisen päätelmän tueksi, että yksityiskohtaisten ja eriteltyjen tietojen ilmaiseminen niistä valtion joukkovelkakirjoista, jotka se ja eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit olivat hankkineet SMP:n yhteydessä, saattaisi kannustaa markkinatoimijoita tekemään johtopäätöksiä SMP:n yhteydessä noudatetusta strategiasta, taktiikasta ja menetelmästä ja ennustamaan sen strategian, taktiikan tai menetelmän, jota saatettaisiin noudattaa tulevien interventioiden yhteydessä. Tämä voisi vaikuttaa haitallisesti mainittujen interventioiden tehokkuuteen ja lopulta unionin rahapolitiikkaan sekä EKP:n ja eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien sisäisiin raha-asioihin.

68 Kantajan mielestä nämä näkökohdat ovat virheellisiä. Se ei esitä nyt käsiteltävän kanneperusteen tueksi mitään itsenäisiä perusteluja vaan se viittaa vain perusteluihin, jotka se on esittänyt perusteluvelvollisuuden noudattamatta jättämistä koskeva toisen kanneperusteen yhteydessä. Näin ollen on siis tutkittava perustelut, jotka kantaja on esittänyt toisen kanneperusteen yhteydessä, siltä osin kuin ne eivät koske – tai eivät koske ainakaan yksinomaan – perusteluvelvollisuuden noudattamatta jättämistä olennaisen menettelymääräyksen rikkomisena vaan myös EKP:n näkökohtien oikeellisuutta.

– Väitteet, jotka koskevat etenkin EKP:n esittämien näkökohtien hypoteettisuutta

69 Kantaja toteaa, että EKP:n esittämät näkökohdat perustuvat pelkkiin spekulaatioihin eikä niissä nojauduta yhteenkään tosiseikkaan. Tällaisilla näkökohdilla ei voida sen mukaan perustella sitä, ettei asiakirjoja anneta tutustuttaviksi päätöksen 2004/258, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen ja kolmannen luetelmakohdan nojalla. Kantaja väittää tässä yhteydessä myös, että sen hakemus ei koskenut interventiotoimenpiteitä vaan yksinomaan vaihtosopimusta ja että ajankohtana, jolloin se jätti hakemuksensa, SMP ei joka tapauksessa ollut enää voimassa.

70 Tässä yhteydessä on aluksi huomautettava, että päätöksellä 2004/258, sellaisena kuin se on muutettuna, pyritään – kuten sen johdanto-osan ensimmäisessä ja toisessa perustelukappaleessa todetaan – antamaan laajempi oikeus tutustua EKP:n asiakirjoihin kuin mikä oli mahdollista järjestelmässä, joka perustui EKP:n 3.11.1998 tekemään päätökseen 1999/284/EY yleisön oikeudesta saada tietoja Euroopan keskuspankin asiakirjoista ja arkistoista (EKP/1998/12) (EYVL L 110, s. 30), samalla kun suojellaan EKP:n ja eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien riippumattomuutta ja varmistetaan tiettyjen EKP:n tehtävien suorittamiseen erityisesti liittyvien seikkojen luottamuksellisuus.

71 Päätöksen 2004/258, sellaisena kuin se on muutettuna, 2 artiklan 1 kohdan mukaan jokaisella unionin kansalaisella sekä jokaisella luonnollisella henkilöllä, joka asuu jossain jäsenvaltiossa, sekä jokaisella oikeushenkilöllä, jolla on sääntömääräinen kotipaikka jossain jäsenvaltiossa, on oikeus tutustua EKP:n asiakirjoihin kyseisessä päätöksessä määriteltyjen edellytysten ja rajoitusten mukaisesti.

72 Kyseiseen oikeuteen sovelletaan tiettyjä rajoituksia, jotka perustuvat yleiseen tai yksityiseen etuun liittyviin syihin. Erityisesti päätöksen 2004/258, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisessa ja kolmannessa luetelmakohdassa säädetään poikkeuksista oikeuteen tutustua asiakirjaan siinä tapauksessa, että asiakirjan sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi sellaisen yleisen edun suojaa, joka koskee unionin tai jäsenvaltion finanssi-, raha- tai talouspolitiikkaa taikka EKP:n tai eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien sisäisiä raha-asioita.

73 Kun otetaan huomioon se, että päätöksen 2004/258, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 artiklassa säädetyillä poikkeuksilla tutustumisoikeudesta poiketaan sen 2 artiklan 1 kohdassa säädetystä oikeudesta tutustua asiakirjoihin, niitä on tulkittava ja sovellettava suppeasti. Kun EKP päättää siis mainitun päätöksen 4 artiklan 1 kohdan nojalla evätä oikeuden tutustua tiettyyn asiakirjaan, jonka toimittamista siltä on pyydetty, sen on siis lähtökohtaisesti perusteltava syy, jonka vuoksi oikeus tutustua kyseiseen asiakirjaan saattaisi konkreettisesti ja tosiasiallisesti vahingoittaa kyseisessä säännöksessä, johon se vetoaa, säädetyllä poikkeuksella suojeltua etua (ks. edellä 53 kohdassa mainittu tuomio Thesing ja Bloomberg Finance v. EKP, EU:T:2012:635, 41 ja 42 kohta).

74 Näiden periaatteiden valossa on arvioitava, olivatko EKP:n esittämät näkökohdat riittäviä oikeuttamaan sen, että hakemus saada tutustua vaihtosopimuksen liitteisiin A ja B hylättiin osittain.

75 Ensinnäkin siltä osin kuin kantaja väittää EKP:n nojautuneen olettamiin on huomautettava, että päätöksen 2004/258, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 artiklassa säädettyjen sääntöjen mukaan EKP:n on verrattava toisiinsa yhtäältä olemassa olevaa tilannetta, jossa oikeutta tutustua asiakirjoihin ei ole (vielä) myönnetty, ja toisaalta hypoteettista tilannetta, jossa oikeus tutustua asiakirjoihin myönnettäisiin. Näin ollen pelkästään sillä, että EKP on päätöksessään, jolla se epäsi osittain oikeuden tutustua asiakirjoihin, ottanut huomioon hypoteettisen tilanteen, jossa se myöntäisi oikeuden tutustua liitteisiin A ja B, ei sinällään voida kyseenalaistaa sen päättelyn oikeellisuutta.

76 Toiseksi on tutkittava, ovatko kantajan esittämät perustelut omiaan osoittamaan, että EKP ei ole 22.5.2013 antamassaan päätöksessä esittänyt suojatun edun loukkaamisen vaaraa riittävän konkreettisesti tai että sen tässä yhteydessä esittämiin näkökohtiin sisältyy ilmeinen arviointivirhe.

77 Tässä yhteydessä on aluksi huomautettava, ettei kantaja esitä mitään muuta perustelua, jolla voidaan kyseenalaistaa sen EKP:n esittämän näkökohdan oikeellisuus, jonka mukaan vaihtosopimuksen liitteisiin A ja B sisältyvien tietojen ilmaiseminen olisi paljastanut SMP:n salkun täsmällisen koostumuksen ja sen avulla markkinatoimijat olisivat siis voineet saada selville muun muassa SMP:n yhteydessä hankittujen valtion joukkovelkakirjojen nimellisarvot, kuponkikorot, koronmaksupäivät ja takaisinmaksupäivät. Kantaja vain väittää tässä yhteydessä, ettei se pyydä oikeutta saada tutustua EKP:n interventioon välittömästi liittyviin asiakirjoihin. Kuten EKP toteaa, vaihtosopimuksen A ja B liitteisiin sisältyvien tietojen perusteella on kuitenkin mahdollista yksilöidä ne Kreikan valtion joukkovelkakirjat, jotka EKP ja eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit ovat hankkineet SMP:n yhteydessä.

78 Tämän jälkeen on todettava, että – toisin kuin kantaja väittää – se, että SMP ei ollut enää voimassa, ei merkitse sitä, että kyseiset näkökohdat ovat ilmeisen virheellisiä tai merkityksettömiä. EKP:n päättelyn mukaan näet vaihtosopimuksen liitteisiin A ja B sisältyvien tietojen ilmaiseminen olisi voinut kannustaa markkinatoimijoita ennustamaan sen strategian, taktiikan ja menetelmän, jota EKP ja eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit saattavat noudattaa tulevien interventioiden yhteydessä. Kuten unionin yleinen tuomioistuin on jo todennut, on tavallista, että markkinatoimijat käyttävät keskuspankkien ilmaisemia tietoja, koska viimeksi mainittujen analyyseja ja päätöksiä pidetään erityisen merkittävänä ja luotettavana lähteenä rahoitusmarkkinoiden nykyistä ja tulevaa kehitystä arvioitaessa (edellä 53 kohdassa mainittu tuomio Thesing ja Bloomberg Finance v. EKP, EU:T:2012:635, 52, 57 ja 63 kohta).

79 Kantaja asettaa lisäksi kyseenalaiseksi sen EKP:n esittämän näkökohdan, jonka mukaan tulevien interventioiden tehokkuuteen sekä sen ja eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien sisäisiin raha-asioihin saatettaisiin puuttua tilanteessa, jossa eräät markkinatoimijat toimisivat vaihtosopimuksen liitteisiin A ja B sisältyvien tietojen perusteella tehtyjen ennusteiden mukaan.

80 EKP on täsmentänyt 22.5.2013 päivätyn kirjeen perustelujen kyseisestä seikasta, että tietojen ilmaisemisella SMP:n yhteydessä noudatetusta menetelmästä voitaisiin haitata sellaisia interventiotoimenpiteitä, joilla pyritään samaan tai samankaltaiseen tavoitteeseen kuin SMP:llä. Tällaisilla ohjelmilla pyritään EKP:n mukaan kannustamaan markkinatoimijoita sijoittamaan tiettyyn valtion joukkovelkakirjojen ryhmään tarvittaessa jopa ennen kuin EKP ja eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit ostavat niitä, jotta voidaan hyötyä kyseisten ostojen aikaansaamasta hintakehityksestä. Niillä voi olla myönteinen vaikutus kaikkiin kyseessä olevaan ryhmään sisältyviin joukkovelkakirjoihin. Koska markkinatoimijat eivät ole tietoisia niistä joukkovelkakirjoista, joille EKP ja eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit antavat etusijan, niitä kannustetaan sijoittamaan laajasti koko kyseessä olevaan ryhmään. Jos markkinatoimijoilla olisi sitä vastoin mahdollisuus tutustua vaihtosopimuksen liitteisiin A ja B sisältyviin yksityiskohtaisiin ja eriteltyihin tietoihin, tällä saatettaisiin puuttua interventiotoimenpiteiden ja lopulta rahapolitiikan tehokkuuteen kuten myös EKP:n ja eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien sisäisiin raha-asioihin. Tässä tilanteessa markkinatoimijoita voitaisiin kannustaa tekemään ennusteita, jotta ne voisivat määrittää tarkemmin, minkä tyyppisiä kyseessä olevan ryhmän valtion joukkovelkakirjoja EKP ja eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit saattaisivat ostaa, ja keskittämään hankintansa tämäntyyppisiin joukkovelkakirjoihin. Yhtäältä tästä saattaisi olla seurauksena hintojen nouseminen sentyyppisten joukkovelkakirjojen osalta, joiden markkinatoimijat ovat määrittäneet olevan niitä, joita EKP ja eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit saattavat hankkia. Jos kyseiset joukkovelkakirjat ovat tosiasiassa niitä, joille EKP ja eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit antavat etusijan, EKP ja eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit saattaisivat joutua joko ostamaan tämäntyyppisiä joukkovelkakirjoja korkeampaan hintaan tai ostamaan eri joukkovelkakirjoja, jotka vastaavat huonommin niiden mieltymyksiä. Toisaalta EKP ja eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit saattaisivat joutua ostamaan eri tyyppisiä kyseessä olevan ryhmän joukkovelkakirjoja kannustaakseen markkinatoimijoita sijoittamaan mainittuun ryhmään sisältyviin joukkovelkakirjoihin kokonaisuudessaan sen sijaan, että ne keskittyisivät tietyn tyyppisiin joukkovelkakirjoihin.

81 Tässä yhteydessä on todettava ensimmäiseksi kantajan väittävän, että kyseiset EKP:n esittämät näkökohdat perustuvat epätodennäköiseen olettamaan. EKP on sen mukaan tosin todennut 6.9.2012 päivätyssä lehdistötiedotteessaan ne tekniset ominaispiirteet, jotka liittyvät valtion joukkovelkakirjojen ostoon OMT:ita koskevan ohjelman puitteissa (jäljempänä OMT-ohjelma) (ks. edellä 6 kohta). Kantajan mukaan oli kuitenkin ennustettavissa, että EKP ja eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit eivät ostaisi valtion joukkovelkakirjoja mainitun ohjelman yhteydessä.

82 Tässä yhteydessä on todettava ensinnäkin kantajan väittävän, että euroalueen ministerien vuoden 2014 lopussa antamasta päätöksestä ilmenee, että Helleenien tasavaltaa koskevan rahapolitiikan yhteydessä suunniteltuna toimenpiteenä oli luottolimiitin käyttöön antaminen. Kreikan valtion joukkovelkakirjojen ostoa ei siis enää suunniteltu.

83 Kyseinen väite on hylättävä.

84 Tässä yhteydessä on riittävää huomauttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että SEUT 263 artiklan nojalla nostetun kumoamiskanteen yhteydessä unionin toimen lainmukaisuutta on arvioitava toimen antamisajankohtana olemassa olleiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella (tuomio 7.2.1979, Ranska v. komissio, 15/76 ja 16/76, Kok., EU:C:1979:29, 7 kohta). Seikat, joihin kantaja viittaa, ovat kuitenkin tapahtuneet 22.5.2013 annetun EKP:n päätöksen jälkeen, eikä niillä voida siis kyseenalaistaa sen lainmukaisuutta.

85 Toiseksi on todettava kantajan väittävän, että 6.9.2012 päivätyn EKP:n lehdistötiedotteen mukaan valtion joukkovelkakirjojen osto OMT-ohjelman yhteydessä edellyttää, että valtio, jonka joukkovelkakirjoja on tarkoitus ostaa, neuvottelee sopeutusohjelmasta Euroopan vakausmekanismin (jäljempänä EVM) kanssa. Käsiteltävässä tapauksessa tällaisesta ohjelmasta neuvottelemisesta oli voitu luopua. EVM:n päätökset voidaan näet antaa vain yksimielisesti, ja Saksan hallituksen jäsen on kantajan mukaan ilmoittanut niiden Bundesverfassungsgerichtin (Saksan perustuslakituomioistuin) esittämien epäilysten, jotka ilmenevät sen 14.1.2014 tekemästä ennakkoratkaisupyynnöstä asioissa 2 BvR 2728/13–2 BvR 2731/13 ja 2 BvR 13/13 (asia C-62/14, Gauweiler ym., joka on tällä hetkellä vireillä unionin tuomioistuimessa), ja niiden Bundesbankin (Saksan keskuspankki) esittämien epäilysten vuoksi, jotka koskivat OMT-ohjelman lainmukaisuutta, ettei tällaista sopeutusohjelmaa hyväksyttäisi.

86 Kyseinen väite on hylättävä.

87 Tässä yhteydessä on korostettava, että kantaja tarkastelee ainoastaan valtion joukkovelkakirjojen hankkimista OMT-ohjelman, sellaisena kuin se on kuvattu 6.9.2012 päivätyssä EKP:n lehdistötiedotteessa, puitteissa. Edellä 80 kohdassa mainitut EKP:n näkökohdat eivät kuitenkaan koske vain valtion joukkovelkakirjojen hankkimista OMT-ohjelman puitteissa vaan kaikkia interventiotoimenpiteitä, joilla on sama tai samankaltainen tavoite, johon SMP:llä pyritään. Tässä yhteydessä on muistutettava, että EKP:llä on hyvin laaja harkintavalta valittaessa ja määritettäessä niitä toimenpiteitä, jotka se toteuttaa tehtäviään suorittaessaan. Kun EKP siis tutki, saatetaanko tutustumisella liitteisiin A ja B vahingoittaa unionin rahapolitiikkaa taikka EKP:n tai eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien sisäisiä raha-asioita, sillä oli oikeus ottaa huomioon kaikki toimenpiteet, jotka se voisi joutua toteuttamaan tulevaisuudessa, eikä sen ollut otettava huomioon yksinomaan toimenpiteitä, joilla asetettiin OMT:itä koskevassa 6.9.2012 päivätyssä lehdistötiedotteessa ilmoitettu ehto, jonka mukaan valtion joukkovelkakirjojen hankkiminen kyseisen ohjelman yhteydessä edellyttää sitä, että kyseessä oleva jäsenvaltio neuvottelee EVM:n kanssa sopeutusohjelmasta.

88 Joka tapauksessa on niin, että kantajan esittämät väitteet eivät ole omiaan osoittamaan, että kun EKP antoi 22.5.2013 päätöksensä, oli selvää, etteivät lehdistötiedotteessa esitetyt ehdot voisi täyttyä.

89 Yhtäältä Bundesverfassungsgerichtin asiassa C-62/14 esittämää ennakkoratkaisupyyntöä koskevasta väitteestä on riittävää todeta, ettei siitä ilmene, että kyseisen tuomioistuimen mielestä kaikki EKP:n tai eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien OMT-ohjelman yhteydessä tekemät valtion

joukkovelkakirjojen hankinnat ovat ristiriidassa unionin primäärioikeuden kanssa. Muun muassa kyseisen ennakkoratkaisupyynnön 99 ja 100 kohdasta ilmenee sitä vastoin, ettei Bundesverfassungsgericht pidä mahdottomana sitä, etteikö OMT-ohjelmaa, kun sitä tulkitaan suppeasti, voitaisi pitää unionin oikeuden mukaisena.

90 Toisaalta siihen perustuvasta väitteestä, että Saksan hallituksen jäsen on ilmoittanut, että uuden sopeutusohjelman hyväksymistä vastustetaan, on riittävää korostaa EKP:n 6.9.2012 päivätystä lehdistötiedotteesta ilmenevän, että OMT-ohjelmaa sovellettiin valtioihin, jotka osallistuvat jo sopeutusohjelmaan. Vaikka oletetaan, ettei sopeutusohjelmasta voida neuvotella sellaista jäsenvaltiota varten, joka ei osallistu vielä tällaiseen ohjelmaan, tämä ei siis olisi estänyt hankkimasta tällaiseen ohjelmaan jo osallistuvien valtioiden joukkovelkakirjoja.

91 Millään kantajan esittämällä väitteellä ei näin ollen voida osoittaa, että 22.5.2013 eli ajankohtana, jolloin EKP hylkäsi osittain riidanalaisen tutustumishakemuksen, olisi voitu pitää mahdottomana, että EKP tai eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit ryhtyisivät ostamaan valtion joukkovelkakirjoja OMT-ohjelman puitteissa.

92 On siis todettava, ettei kantajan esittämillä väitteillä voida osoittaa, että edellä 37 ja 38 kohdassa mainitut EKP:n näkökohdat, joiden mukaan vaihtosopimuksen liitteisiin A ja B sisältyvien tietojen ilmaiseminen voisi vahingoittaa tulevan intervention, jolla on sama tai samankaltainen tavoite, johon SMP:llä pyritään, tehokkuutta, perustuvat olettamaan, joka ei ole riittävän todennäköinen, tai että niihin liittyy ilmeinen arviointivirhe.

93 Toiseksi on todettava kantajan väittävän, ettei se EKP:n esittämä näkökohta, jonka mukaan vaihtosopimuksen liitteisiin A ja B sisältyvien tietojen ilmaiseminen olisi voinut haitata tulevien interventiotoimenpiteiden tehokkuutta, voi koskea toimenpiteitä, joiden tavoitteet eroavat niistä tavoitteista, joihin SMP:llä pyritään. Vaikka tällaiset toimenpiteet merkitsisivät myös valtion joukkovelkakirjojen hankkimista, SMP:n puitteissa suoritettuihin hankintoihin rinnastettavat hankinnat eivät näet voi kantajan mukaan toistua, kun interventiotoimenpiteillä pyritään eri tavoitteisiin.

94 Kyseinen väite on hylättävä.

95 Tämä väite on ensinnäkin tehoton. EKP:n esittämät näkökohdat, jotka koskeva interventiotoimenpiteitä, joilla on sama tai samankaltainen tavoite kuin SMP:llä, ja joita on tutkittu edellä 80–92 kohdassa, riittävät sinällään oikeuttamaan vaihtosopimuksen liitteisiin A ja B tutustumista koskevan hakemuksen osittaisen hylkäämisen.

96 Toiseksi on joka tapauksessa niin, että – kuten EKP perustellusti huomauttaa – kun interventio merkitsee sitä, että EKP ja eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit hankkivat valtion joukkovelkakirjoja, on olemassa vaara siitä, että markkinatoimijat nojautuvat tällaisia hankintoja menneisyydessä koskeviin tietoihin tunnistaakseen virheellisesti tai oikein EKP:n ja eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien sellaiset mieltymykset tietyn tyyppisiin valtion joukkovelkakirjoihin, joiden ne katsovat pätevän riippumatta siitä tavoitteesta, johon valtion joukkovelkakirjojen hankinnalla pyritään.

97 Tällaisessa tilanteessa vaihtosopimuksen liitteisiin A ja B sisältyvien tietojen ilmaisemisella voitaisiin edellä 80 kohdassa esitettyjen näkökohtien vuoksi vaikuttaa haitallisesti EKP:n interventiotoimenpiteiden tehokkuuteen ja sen tai eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien sisäisiin raha-asioihin.

98 Näin ollen on pääteltävä, ettei yhdelläkään kantajan esittämällä väitteellä voida osoittaa, että ne 22.5.2013 päivätyssä kirjeessä esitetyt EKP:n näkökohdat, joiden mukaan vaihtosopimuksen liitteisiin A ja B sisältyvien tietojen ilmaisemisella voitaisiin vaikuttaa haitallisesti tulevien

interventiotoimenpiteiden tehokkuuteen ja lopulta EKP:n ja eurojärjestelmän kansallisten keskuspankkien rahapolitiikkaan ja niiden sisäisiin raha-asioihin, perustuvat puhtaasti hypoteettiseen tilanteeseen tai niihin liittyy ilmeisiä arviointivirheitä.

– Väite, joka koskee julkista tavoitetta, joihin interventioilla pyritään

99 Kantaja väittää, että EKP:n esittämät näkökohdat, jotka perustuvat sen sijoitussalkkustrategiaan, ja sen sijoittamiseen liittyvät mieltymykset ovat virheellisiä. EKP:n interventioilla pyritään julkiseen tavoitteeseen eikä EKP:llä ole siis sijoitussalkkustrategiaa tai sijoittamiseen liittyviä mieltymyksiä.

100 Myös tämä väite on hylättävä.

101 Tässä yhteydessä on riittävää huomauttaa, että kun interventio merkitsee valtion joukkovelkakirjojen ostoa, se, että sillä pyritään julkiseen tavoitteeseen, ei estä sitä, etteivätkö EKP tai eurojärjestelmän kansalliset keskuspankit voisi antaa etusijan tietyn tyyppisille valtion joukkovelkakirjoille.

102 On siis pääteltävä, ettei yhdelläkään kantajan esittämistä väitteistä voida kyseenalaistaa niiden EKP:n esittämien näkökohtien oikeellisuutta, joiden mukaan kieltäytyminen antamasta oikeutta tutustua vaihtosopimuksen liitteisiin A ja B oli perusteltavissa päätöksen 2004/258, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen ja kolmannen luetelmakohdan nojalla.

103 Edellä 65 kohdassa mainitun kantajan esittämän selvennyksen perusteella ei ole tarvetta tutkia päätöksen 2004/258, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toista ja kolmatta luetelmakohtaa koskevaa mahdollista lainvastaisuusväitettä.

104 Nyt käsiteltävä kanneperuste on siis hylättävä, eikä ole tarpeen tutkia väitteitä, jotka koskevat päätöksen 2004/258, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan seitsemättä luetelmakohtaa, jonka mukaan asiakirjaa ei anneta tutustuttavaksi tai sen sisältämiä tietoja ei ilmaista, jos niillä vahingoitetaan sellaisen yleisen edun suojaa, joka koskee unionin tai jäsenvaltion rahoitusjärjestelmän vakautta. Kyseiset väitteet on näet hylättävä tehottomina. Päätöksen 2004/258, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 artiklan rakenteen mukaan tutustumisoikeuden epääminen on oikeutettua, kun kyseisessä artiklassa säädetyissä poikkeuksissa asetetut edellytykset ovat täyttyneet. Käsiteltävässä tapauksessa kyseinen epääminen voidaan kuitenkin perustaa päätöksen 2004/258, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan toiseen ja kolmanteen luetelmakohtaan. Vaikka oletettaisiin, että päätöksen 2004/258, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan seitsemättä luetelmakohtaa koskevat väitteet ovat perusteltuja, niillä ei voida kyseenalaistaa tutustumispyynnön hylkäämisen perusteltavuutta.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee 22.5.2013 annetun päätöksen oikeusperustan lainvastaisuutta

105 Nyt käsiteltävässä kanneperusteessa kantaja väittää, että päätöksen 2004/258, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan seitsemäs luetelmakohta ei ole SEUT 15 artiklan 3 kohdan eikä perusoikeuskirjan 42 artiklan mukainen. Yhtäältä kyseisessä säännöksessä säädetty poikkeus ei kuulu enää Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1049/2001 (EYVL L 145, s. 43) piiriin. Toisaalta päätöksen 2011/342 johdanto-osan perustelukappaleissa ei viitata kyseiseen kieltäytymisperusteiden laajentamiseen. Kantajan mukaan 22.5.2013 annettu EKP:n päätös ei siis voi perustua kyseiseen päätökseen.

106 EKP kiistää nämä väitteet.

107 Tämä kanneperuste on hylättävä tehottomana edellä 104 kohdassa esitettyjen seikkojen perusteella.

108 Koska kaikki kanneperusteet on hylättävä, 22.5.2013 annetun EKP:n päätöksen kumoamista koskeva vaatimus on hylättävä.

3. *EKP:n 16.4.2013 päivätty kirje*

109 Kuten edellä 24 kohdassa on esitetty, kumoamisvaatimuksen on tulkittava koskevan yksinomaan 22.5.2013 annettua EKP:n päätöstä.

110 Vaikka oletettaisiin, että kantaja on vaatinut myös 16.4.2013 päivätyn EKP:n kirjeen kumoamista, kyseinen vaatimus on joka tapauksessa hylättävä, koska kaikki 22.5.2013 päivätyn EKP:n kirjeen kumoamista koskevan vaatimuksen tueksi esitetyt kanneperusteet on hylättävä ja koska kantaja ei ole esittänyt erillisiä kanneperusteita 16.4.2013 annetun EKP:n päätöksen mahdollisen kumoamista koskevan vaatimuksen tueksi.

111 Ei ole siis tarvetta ottaa kantaa siihen EKP:n esittämään oikeudenkäyntiväitteeseen, jonka mukaan EKP:n 16.5.2013 päivätyn kirjeen mahdollinen kumoamista koskeva vaatimus ei ole riittävän selkeä.

112 Kaikkien edellä esitettyjen seikkojen perusteella kanne on siis hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

113 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan EKP:n oikeudenkäyntikulut EKP:n vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (yhdeksäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Versorgungswerk der Zahnärztekammer Schleswig-Holstein velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Berardis Czúcz Popescu

Julistettiin Luxemburgissa 4 päivänä kesäkuuta 2015.

Allekirjoitukset